

REFERAT |KRS| Kommunalutvalget (2007-2015) d. 03-02-2009

Møtedato Tirsdag d. 03. februar 2009 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Oppfølging av handlingsprogram 2009-2012 Rådmannens stab.....	3
Aktuelle tiltak i forbindelse med Regjeringens krisepakke.....	7

Punkt 6/09: Oppfølging av handlingsprogram 2009-2012 Rådmannens stab

Bilag

Saksprotokoll

Dato: 21.01.08
Saksnr.: 200814271-3
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Randi Bentsen

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
03.02.2009

Oppfølging av handlingsprogram 2009-2012 Rådmannens stab

Sammendrag:

Bystyret vedtok å redusere næringsbudsjettet i sektor 1 med 250.000 kr i 2009 og 500.000 kr fra og med 2010. Rådmannen vil i denne saken foreslå hvordan budsjettreduksjonen skal fordeles på konkrete områder. Det anbefales at prosjektstøtten til Destinasjon Sørlandet og budsjettposten knyttet til implementering av strategisk næringsplan blir redusert.

Rådmannen ønsker også i denne saken å klargjøre noen konsekvenser av innsparingstiltakene, og hvordan rådmannens stab vil følge opp de verbalforslagene som ble vedtatt i handlingsprogrammet.

Forslag til vedtak:

1. Kommunalutvalget reduserer næringsbudsjettet i 2009 og i 2010 som anbefalt i saken.
2. Kommunalutvalget tar til orientering rådmannens oppfølging av vedtatte verbalforslag i handlingsprogram 2009-2012.

Tor Sommerseth
Rådmann

Randi Bentsen
Økonomirådgiver

Trykte vedlegg: Ingen
Utrykte vedlegg: IA-tiltaksplaner for kommunen

Bakgrunn for saken :

Oversikt over innsparingskrav vedtatt i bystyret 11.12.08

I tillegg til rådmannens innstilling på effektiviseringskrav vedtok bystyret følgende innparingstiltak i rådmannens stab:

- Kutt folkevalgtopplæringen i 2009 (80.000 kr) og i 2011 (100.000 kr)
- Reduksjon i budsjettpost til ordførerens disposisjon, 200.000 kr fra 2009
- Reduksjon i tilskudd til næring, 250.000 kr i 2009 og 500.000 kr fra 2010
- Reduksjon i tilskudd til Tall Ship Race i 2009 med 300.000 kr
- Reduksjon i formannskapetets tilleggsbevilgningskonto med 50.000 kr fra 2009
- Kutte Stjernetreff med 300.000 kr fra 2009 (bevilgning over til sektor 4)
- Reduksjon i tilskudd til bedriftskunsforeningen med 50.000 kr fra 2009

Det er totalt innarbeidet 2,4 mill kr i innsparingstiltak i 2009, 2,6 mill kr i 2010, 2,7 mill kr i 2011 og 2,6 mill kr i 2012. I tillegg kommer krav i forhold til omorganiseringsprosjektet, som foreløpig ikke er sektorfordelt (ligger budsjettet i sektor 9).

Vedtatt i handlingsprogram 2009-2012 om reduksjon av næringsbudsjettet

Bystyret vedtok å redusere næringsbudsjettet med 250.000 kr i 2009 og 500.000 kr fra og med 2010. Rådmannen vil anbefale at reduksjonen fordeles slik:

Tiltak	2009	2010	Konsekvenser
Reduksjon prosjektstøtte Destinasjon Sørlandet (utover ordinær driftsstøtte)	-100.000 kr	-200.000 kr (rest 0 kr)	Redusert handlefrihet til støtte til reiselivsprosjekter
Reduksjon implementering Strategisk næringsplan	-150.000 kr	-300.000 kr	Ambisjonsnivået må senkes og færre tiltak kan realiseres.
Totalt	-250.000 kr	-500.000 kr	

Noen konsekvenser av innsparingskrav i handlingsprogram 2009-2012, rådmannens stab

Rådmannen vil på bakgrunn av vedtak i handlingsprogram 2009-2012 (kutt på 80.000 kr i 2009 og 100.000 kr i 2011) klargjøre at det ikke vil bli satt i gang opplæring av folkevalgte i 2009 og i 2011. I henhold til vedtak skal partiene ta seg av dette selv.

Til orientering er kommunalutvalgets tilleggsbevilgningskonto i 2009 på 138.000 kr og formannskapetets tilleggsbevilgningskonto på 172.000 kr i 2009.

Oppfølging av verbalforslag i handlingsprogram 2009-2012, rådmannens stab
 Rådmannen vil med dette informere om hvordan verbalforslagene i rådmannens stab blir fulgt opp.

Verbalforslag vedtatt til oppfølging i sektor 1:

Kilde	Vedtak	Følges opp:
Protokoll Hp 09-12	Bystyret vil at det settes økt fokus på sykefraværet i organisasjonen. 1/3 av de innsparte midler som følge av redusert fravær skal settes inn i tiltak for å forbedre arbeidsmiljøet.	Se under
Protokoll Hp 09-12	Bystyret ber om at det fremlegges en sak for å redusere og på sikt fjerne eiendomsskatten i Kristiansand kommune.	Egen sak til bystyret
Protokoll Hp 09-12	Det legges til rette for at informasjon fra kommunen, både elektronisk og på papir, skal komme ut på flere språk enn norsk og engelsk. I første omgang prioriteres info om skole/barnehage og om miljøtiltak.”	Egen sak til KU og eventuelt i 1. tertialrapport 2009
”Flertalls-pakken”. Vedlegg 5	Det vurderes hvordan alle partiene i bystyret på en bedre måte kan bli representert i valg- og honorarkomiteen.	Valg- og honorar-komiteen.

Vedrørende vedtaket om økt fokus på sykefravær vil det bli gjort en beregning på eventuelle innsparte midler ved redusert sykefravær for hver sektor. Disse midlene må vurderes i sammenheng med tiltaksprosessene i etterkant av medarbeidertilfredshetsundersøkelsen (MTU) som skal forbedre arbeidsmiljøet og trivselen. Resultatene fra denne undersøkelsen er klare 10 mars.

I tillegg til prosessen vedrørende MTUen utarbeider kommunen årlige IA- tiltaksplaner for kommunen som har som mål å forebygge/ redusere sykefraværet.

Rådmannen kommer tilbake til dette vedtaket i 1. tertialrapport 2009.

Punkt 7/09: Aktuelle tiltak i forbindelse med Regjeringens krisepakke

Bilag

Saksprotokoll

hør debatten sak 28-09

Dato: 14.01.09
Saksnr.: 200900527-1
Arkivkode E: 25
Saksbehandler: Hans-Christian Gram

Saksgang
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
03.02.2009
18.02.2009

Aktuelle tiltak i forbindelse med Regjeringens krisepakke

Sammendrag:

I forbindelse med Bystyrets behandling av handlingsprogrammet for perioden 2009 – 2012 ble det protokolltilført at Bystyret ønsket en oversikt over hvilke tiltak som kan være aktuelle vedlikeholds- eller utbyggingsprosjekter i forbindelse med Regjeringens varslede tiltak 26. januar 2009.

Kristiansand Eiendom har i vedlagte sak synliggjort slike tiltak samt gjort oppmerksom på tiltak som, på forespørsel, allerede er rapportert til Kommunenes Sentralforbund og Regjering.

I sum inneholder listen tiltak til en anslått sum på 696,67 mill kr som kan igangsettes / gjennomføres i perioden 2009 / 2010.

Regjeringens krisepakke ble presentert 26.01.09 og innebærer at Kristiansand kommune får tilført 53,4 mill kr i vedlikeholdstilskudd.

Kommunen tilføres videre 15,4 mill kr i frie inntekter gjennom rammetilskuddet, om lag 13 mill kr i økt momskompensasjon (frie midler) og 16,2 mill kr i kompensasjon for forventet lavere skatteinngang.

Rådmannen anbefaler at økningen i frie midler på om lag 28 mill kr avsettes på det sentrale disposisjonsfondet. Kommunalutvalget holdes løpende orientert om de valg administrasjonen gjør med tanke på intern fordeling / bruk av tiltakspakken.

Forslag til vedtak:

1. Vedlikeholdstilskuddet på 53,394 mill kr anvendes i henhold til de prinsipper som følger av denne saken.
2. Økningen i frie inntekter på 28,4 mill kr avsettes på det sentrale disposisjonsfondet.
3. Skatteanslaget nedjusteres med 16,157 mill kr og dekkes inn ved tilsvarende økning i rammetilskuddet.

Ole Dag Myhrstad
Eiendomssjef

Hans-Christian Gram

Trykte vedlegg: Ingen
Utrykte vedlegg: budsjettreguleringsskjema datert 26/1-09

Bakgrunn for saken :

I forbindelse med Bystyrets behandling av handlingsprogrammet for perioden 2009 – 2012 ble det i tillegg til vedtak av tallbudsjett protokollført konkrete vedtak under hver sektor. Under sektor 5.2 Kristiansand Eiendom ble følgende vedtak gjort:

Bystyret ber om å få en oversikt over hvilke tiltak som kan være aktuelle vedlikeholds- eller utbyggingsprosjekter i forbindelse med Regjeringens varslede tiltak i januar/februar 2009.

Tidlig i desember 2008 ble Kristiansand Kommune kontaktet av Kommunenes Sentralforbund hvor de med henvisning til sin kontakt med Storting og Regjering er blitt bedt om å synliggjøre hvordan kommunesektoren kan bidra til å holde aktiviteten oppe, gjennom investeringer og vedlikehold. Fristen for tilbakemelding var meget kort og Kristiansand Eiendom synliggjorde prosjekter innenfor to kategorier; spesifikke miljørelaterte prosjekter og generelle prosjekter knyttet til vedlikeholdsetterslep. Prosjektene er spesifisert i saken.

I etterkant er det kommet ytterligere henvendelser – denne gang fra kulturdepartementet. som har etterspurt spesifikke prosjekter innen idrett og kultur, også her har Kristiansand Eiendom i samarbeid med idrettsetaten synliggjort prosjekter for igangsetting i løpet av 2009 og 2010.

Når vi nå følger opp Bystyrets ønske om hvilke tiltak som kan være aktuelle vedlikeholds- eller utbyggingsprosjekter i forbindelse med Regjeringens krisepakke er det naturlige å inkludere prosjekter / tiltak som ikke allerede er rapportert inn sentralt. Vedlagte oversikt inneholder derfor også innspill fra teknisk sektor som bl.a. tar for seg utbygging av kommunal infrastruktur.

Regjeringen signaliserer at de vil ha krisetiltak som virker raskt. Derfor vil kommunene, ifølge Kommunalministeren, bli tildelt midler ubyråkratisk og under stor frihet. Det vil likevel legges visse føringer på hvordan midlene skal brukes. Utover hovedmålet om rask sysselsettingseffekt, skal tiltakene:

- Ikke gå til drift, men vedlikehold eller investeringer.
- Kunne fases raskt ut og inn.
- Gi en ekstra virkning utover kommunens budsjett for 2009.
- Gjerne bidra til å nå mål om kutt i klimagassutslipp og universiell utforming.

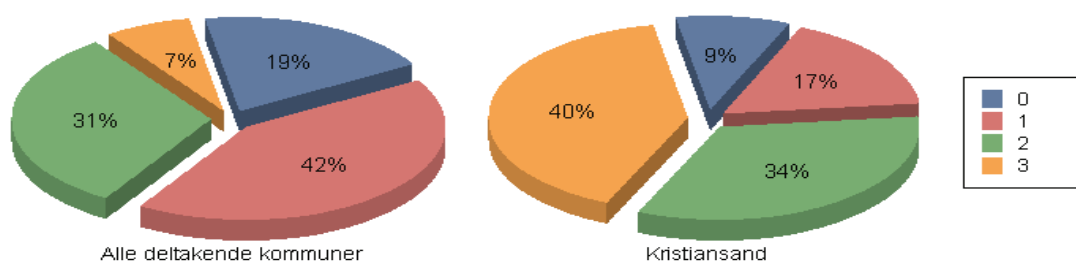
Utfordringene innenfor vedlikeholdet av kommunale bygg er godt kjent. Bygningsmassen har et betydelig vedlikeholdsetterslep.

I forbindelse med Kommunenes Sentralforbund sin undersøkelse i 2008 relatert til tilstand og registrert vedlikeholdsetterslep på offentlige bygninger ble det gjort en omfattende vurdering av tilstanden på Kristiansand kommune sine bygninger.

Figuren er vist som prosentandel av kommunens kartlagte bygningsmasse og et gjennomsnitt av de 127 kartlagte kommunene/fylkeskommunene.

Tilstandsgrad 0 er best og tilstandsgrad 3 er dårligst. Tilstandsgradene 0 og 1 er på den gode siden, mens tilstandsgradene 2 og 3 angir et behov for tiltak.

Prosentvis fordeling av areal fordelt på tilstandsgradene 0, 1, 2 og 3.

Oppgraderingsbehovet, avhengig av ambisjonsnivå og periode for gjennomføring, er anslått til mellom 2,1 mrd. – 2,9 mrd.

Krisepakken

Regjeringen offentliggjorde sin krisepakke 26. januar. Følgende tiltak er foreslått for kommunesektoren:

Vedlikeholdstilskudd:

Et midlertidig tilskudd til vedlikehold og rehabilitering av infrastruktur i kommuner og fylkeskommuner på 4 milliarder kroner. Tilskuddet fordeles med et likt beløp per innbygger og gis til alle kommuner og fylkeskommuner uten forutgående søknadsbehandling. Tiltakene som finansieres under ordningen skal komme i tillegg til vedtatte prosjekter i kommunenes budsjetter for 2009.

Rammen for Kristiansand er kr 53 394 mill.

Kristiansand Eiendom har i samarbeid med øvrige enheter synliggjort behov for midler innen flere kategorier som er synliggjort i tabellform i saken.

I hovedsak er det ønskelig å benytte vedlikeholdstilskuddet til etterslep bygningsmessig vedlikehold innen tradisjonelle bygg samt idrettsbygg/anlegg.

Følgende områder vil ikke bli prioritert ved intern fordeling av vedlikeholdstilskuddet:

- Tiltak inn mot bygg med fokus på miljøtiltak
Begrunnelse: Prosjektene som er listet opp under denne kategorien er svært lønnsomme og i så måte selvfinansierende. Investeringer i denne kategorien håndteres som en del av

Kristiansand Eiendom sitt energiprojektet og en vil komme tilbake til forslag om å øke prosjektets ramme i 1. tertialrapport. Viser forøvrig til kommentar under tiltak energitiltak.

- Boligselskapet KF
Begrunnelse: Selv om vedlikeholdsetterslepet på kommunale boliger delvis er håndtert så er det gjort relativt mye de siste årene og det årlige vedlikeholdsbudsjettet er økt betydelig de siste årene.
- VAR-området
Begrunnelse: Lavere rente kan gjøre det mulig å forsere prosjekter uten å øke avgiftene.
- Kommunal vei (vedlikehold)
Begrunnelse: Krisepakken har tiltak inn mot Statens Vegvesen og det forventes aktivitet ut i bransjen lokalt.

Frie inntekter:

Kommunesektorens frie inntekter økes med 1,2 milliarder kroner. I tillegg kommer økte frie inntekter fra merverdikompensasjon på 0,8 milliarder kroner knyttet til økt kjøp av varer og tjenester som følge av tiltakspakken. Som regjeringen varslet før jul, vil kommunesektoren kompenseres for det reelle inntektsbortfallet knyttet til lavere anslåtte skatteinntekter i 2009. Det reelle inntektsbortfallet er på usikkert grunnlag anslått til rundt 1,2 milliarder kroner, når det også tas hensyn til lavere anslag for lønns- og kostnadsveksten i kommunesektoren. Dette kompenseres i en tilsvarende økning i rammeoverføringene.

Rådmannen anbefaler at økningen i frie midler på om lag 28 mill kr i første omgang avsettes på det sentrale disposisjonsfondet. Det vil imidlertid i forbindelse med krisepakken knyttet til idrettsanlegg samt fremskynding av vedtatte investeringsprosjekter, være behov for kommunal egenandel. Det vil bli fremmet egen sak til bystyret i den forbindelse og anbefalt å bruke noe av økningen i frie midler til å finansiere kommunal egenandel.

Rentekompensasjon:

Kommunene har vist stor interesse for rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg og har allerede planlagt mange prosjekter. Investeringsrammen for 2009 økes fra 2 til 3 milliarder kroner, og bevilgningen i 2009 økes med 30 millioner kroner, fra 930 millioner kroner til 960 millioner kroner. Investeringsrammen for 2009 i rentekompensasjonsordningen for kirkebygg økes med 400 millioner kroner fra 800 millioner kroner til 1,2 milliarder kroner. Det innebærer økte tilskudd over statsbudsjettet på 12 millioner kroner i 2009 fra 105,4 millioner kroner til 117, 4 millioner kroner.

Investeringstilskudd: Investeringstilskuddet til omsorgsboliger og sykehjemsplasser skal stimulere kommunene til å fornye og øke tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Bevilgningen til bygging av sykehjemsplasser og omsorgsboliger økes med 156,6 millioner kroner, tilsvarende ytterligere 1500 plasser i tillegg til de 1000 som allerede ligger i statsbudsjettet for 2009.

Kristiansand kommune vil vurdere hvilke prosjekter det er mulig å fremskynde mtp å oppnå aktivitet i byggemarkedet.

Læreplasser:

For å bidra til å opprettholde antall læreplasser, økes fylkeskommunenes lærlingtilskudd til bedrifter i 2009 med 185 millioner kroner.

Tilskuddsordning:

En midlertidig, søknadsbasert tilskuddsordning for digital fornying i kommunene med sikte på effektivisering av de kommunale tjenestene på 60 millioner kroner. Bevilgningen skal dekke

tilskudd til prosjekter med utviklingskarakter og læringseffekt for andre kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter. Tilskudd gis til prosjekter som starter opp innen utgangen av 2009.

Utleieboliger:

Regjeringen bevilger 250 millioner kroner til 1500 nye utleieboliger for vanskeligstilte grupper og øker lånerammen i Husbanken med to milliarder kroner. Dette kommer i tillegg til pakken på 6,4 milliarder til kommunene. Følges opp av Boligselskapet KF.

Energiltak:

Enova får 1,2 milliarder kroner ekstra til ordninger for energiltak. Dette er ordninger kommuner og fylkeskommuner kan søke på.

Kristiansand Eiendom søker fortløpende på prosjekter som er definert innenfor Enova sine kriterier.

Idrettsanlegg:

Regjeringen foreslår et tilskudd på 250 millioner kroner til nybygg og rehabilitering av idrettsanlegg over Kulturdepartementets budsjett. Det blir lagt særlig vekt på anlegg for barn og ungdom. Disse pengene kommer i tillegg til de 6,4 milliardene til kommunene.

Ovennevnte midler kommer ikke i tillegg til spillemidlene men som en form for erstatning for disse. Det betyr at statlige midler utløses i 2009 for anlegg som godkjennes "i pakken", og ikke etter 3 – 4 år som er dagens "ventetid" på spillemidler. Ordningen vil følgelig redusere rentebelastningen på aktuelle prosjekt. Aktuelle tiltak under denne ordningen vil vi komme tilbake til i egen bystyresak siden det er investerings saker eller rehabilitering/vedlikehold som krever kommunal egenandel (kan ev. fremmes i 1. tertial).

Prosjekter som kan fremskyndes vil bli vurdert og fulgt opp i egen sak eventuelt senest i 1 tertial rapport.

Regjeringen forventer at prosjekter er klare til iverksettelse. Oversikten er ikke synliggjort i prioritert rekkefølge.

Oversikt prosjekter	Anslag prosjektkost. i mill. kr.	Forventet iverksettelse / gjennomføring
<p>Tiltak inn mot bygg med fokus på miljøtiltak.</p> <p>Energiprogrammet til Kristiansand kommune har så langt gitt svært god tilbakebetaling. I programmet inngår de 60 største byggene til Kr.sand kommune, herunder helsebygg, skoler, administrasjonsbygg og kulturbygg. Programmet er fremdeles i en tidlig fase og nedefornevnte prosjekter viser konkrete tiltak som vil gi økt sysselsetting. Alle forslag har i tillegg en god CO2 effekt og vil redusere energiforbruket vesentlig. Kostnadene inkluderer prosjektstyring, engineering og leveranse / montering.</p>		
<p>Installasjon av sentrale driftsanlegg i 15 bygg.</p>	12,0	2009 / 2010
<p>Ombygging av eksisterende fyrrom (30 bygg) mtp kommende fjernvarmetilkoblinger.</p>	4,5	2009

Oversikt prosjekter	Anslag prosjektkost. i mill. kr.	Forventet iverksettelse / gjennomføring
Ombygging av eksisterende varmtvannsløsninger i større bygg for å kunne stenge ned de grove fyringsanleggene utenom fyringssesongen.	3,0	2009
Etablere / montere system for rensing og luftutskilling av vannbårne varmekretser i 60 eks. bygg.	6,0	2009
Bygge om eksisterende luftbehandlingsanlegg i 60 bygg til å bli behovstyrte v.h.a frekvensomformere og CO2 styring.	12,0	2009 / 2010
Gjennomføre bedre teknisk isolering av varmeanlegg med tilhørende kretser (45 bygg)	5,0	2009
Montering av varmepumper i eks bygg for oppvarming av ventilasjonsluft og noe direkte romoppvarming.	6,0	2009
Sentralisering av drift av fjernvarmeanlegg ute i byggene for å oppnå optimal drift over året.	2,0	2009
Innregulering og optimalisering av varmekretser og ventilasjonsanlegg. Herunder tilstandskontroll og oppgradering til dagens standard med tanke på komfort og energisparing.	12,0	2009 / 2010
Kartlegge frostvæskeskonsentrasjon og type med tanke på effektivisering med fokus på blandingsforhold	2,0	2009
Delsum tiltak miljøprosjekter - bygg	64,5	
Vedlikeholdsetterslep / nye prosjekter		
Generelle prosjekter med hovedfokus på korrigerende av tilstandsgrad samt noen enkelt prosjekter som er nye men hvor det ikke er funnet finansiering for gjennomføring		
Vedlikehold, Øvre Slettheia Barnehage	2,00	2009
Barnehager, generelt, gjerder, porter	1,50	2009
Innredning sonekontor, Dollhuset	5,00	2009
Presteheia skole, tak	8,00	2009
Svømmehaller, oppgraderinger	5,00	2009
Vågsbygd skole, utvendige arealer	1,00	2009
Ventilasjonsanlegg, barnehager	30,0	2009 / 2010
Curlinghall på Grim ved idrettshall og ishall	20,0	2010

Oversikt prosjekter	Anslag prosjektkost. i mill. kr.	Forventet iverksettelse / gjennomføring
Isbase og kunstgressbane på Grim	27,5	2010
Opprustning Kristiansand stadion – friidrettanlegg	5,5	2009
Ny idrettshall Hellemyr	45,0	2009
Omlegging av Karuss stadion - fra naturgress til kunstgress	7,0	2009
Baseballbane med kunstgress Dønnestad	7,0	2009
Grim Svømmehall	1,0	2009
Utvivelse av Karusshallen - lager m.m.	5,0	2009
Kunstgress ved Dvergsnes med lys	2,5	2009
Fotballbane på Kongård	10,0	2009
Hovedskyttebane	45,0	2010
Vågsbygd stadion fast løpedekke	5,0	2009
Forballbane ved Møvig skole 7'er bane	2,5	2009
Rosegården, drenering kjeller	2,3	2009
Folkebiblioteket, oppgradering (se vedlagt tilstandsanalyse)	32,5	2009
Brannsikring kulturbygg, (personsikring)	9,0	2009
Vedlikehold Christianholm festning	10,0	2009
Heis, Slettheia grendehus	1,0	2009
Fasader, Samsen Kulturhus	5,0	2009
Agder Naturmuseum (se vedlagt behovsutredning)	61,9	2009
Vågsbygd dagsenter, Gislemyrv. 10	2,6	2009
Ringåsen avlastningshjem	2,5	2009
Dollhuset, Messe, Brygger og låve	13,0	2009
St. Joseph Sykehjem	28,5	2009
Elvegata 38 omsorgssenter	4,5	2009
Tveit omsorgssenter (inkl sprinkling)	10,5	2009
Opprustning av det gamle bygget på Bringsvær. Kostnadene er pt ikke kartlagt.		2009

Oversikt prosjekter	Anslag prosjektkost. i mill. kr.	Forventet iverksettelse / gjennomføring
Kabling av de skolene som ikke har nok trådløse nettverk.	2,0	2009
Opprustning av toaletter på skoler der dette ikke er gjort. Kostnadene er pt ikke kartlagt.		2009
Strakstiltak på skoler der dette er nødvendig og planlagt ut fra den utredningen som ble gjort for et par år siden. Kostnadene er pt ikke kartlagt.		2009
Tveit omsorgssenter (inkl sprinkling)	10,5	2009
Delsum vedlikeholdsetterslep / nye prosjekter	420,8	
Rehabiliteringsprosjekter innen idrettsbygg som staten gir økonomisk støtte til:		
Sørlandshallen: Idrettsetaten overtok driftsansvaret for Sørlandshallen 1. november 2008. I den forbindelse har etaten hatt en gjennomgang av hallen og kommet frem til at følgende rehabiliteringsarbeider må gjøres med hallen. Hallen er bygd i 1994. Utskifting og forbedring av lys i hallen Utskifting og forbedring av VVS anlegg Utskifting av brannalarmsystemet Byggtekniske arbeider både innvendig og utvendig Utskifting av deler av ventilasjonanlegget Mva Anslagsvis pris totalt inkl mva. 1,75 mill. kr	0,2 0,1 0,5 0,5 0,1 0,35	2009
Kristiansand Stadion: Idrettsetaten la nytt kunststoffdekke på stadion i 1982. Dekke er i dag helt utslitt og må skriffes ut. I tillegg ble det i samme tidsrom montert flomlys på stadion som var en gave/ dugnad fra elektrikerlauget i Kristiansand. Dette flomlyset holder ikke krav til dagens lysstyrke å må skriffes ut. Opprusting av nytt kunststoffdekke Demonering av gammel flomlys, samt montering av nytt flomlys Mva Anslagsvis pris totalt inkl mva 6,25 mill. kr	3,0 2,0 1,25	2009

Oversikt prosjekter	Anslag prosjektkost. i mill. kr.	Forventet iverksettelse / gjennomføring
<p>Vågsbygdhallen:</p> <p>Vågsbygghallen som er bygd i 1976 har stått høyt på etatens prioriteringsliste når det gjelder å få rehabilitert hallen. Hallen har i alle år vært leid ut til både skole og til idrett, slik at bruks - frekvensen har vært høy, og som har gjort at hallen nå trenger en grundig gjennomgang for en rehabilitering.</p> <p>Opprusting av dusjer, toaletter og garderober 2,0</p> <p>Utskifting av vanlig dører og dører for nødutganger 0,5</p> <p>Innvendig lys i hallen må skiftes ut 0,15</p> <p>Skilleveger i hallen må byttes ut 0,5</p> <p>Nye takplater i korridorer og i hallen 0,3</p> <p>Linoleum på gulv på byttes ut med stein heller / klinker 0,2</p> <p>Ventilasjonsanlegget i begge etasjer må byttes ut 1,2</p> <p>Malerarbeider / nye lydplater / spaltepanel på vegger må utbedres 0,5</p> <p>Mva 1,33</p> <p>Anslagsvis pris totalt inkl. mva 6,68 mill. kr</p>		2009
<p>Badmintonhallen:</p> <p>Badmintonhallen som er bygd i 1985 av badmintonklubben, ble på et senere tidspunkt overtatt av kommunen. Idrettsetaten mener nå at tiden er inne for å til en rehabilitering for bl. annet å rette opp en del bygningstekniske forhold som har fulgt hallen i disse årene.</p> <p>Opprusting av garderober, dusjanlegg og toaletter 1,5</p> <p>Dører må skiftes ut, samt at linoleum på gulv må skiftes ut med klinker 0,5</p> <p>Deler av hallgulvet må skiftes ut 0,7</p> <p>Porter må skiftes ut og rulleporter må monteres 0,15</p> <p>Heisvegger og nett bak mål må skiftes ut med nye 0,25</p> <p>Halllyset i hallen må skiftes ut og erstattes med nytt 0,25</p> <p>Utvendig tak må få ny papp og isolasjon 0,3</p> <p>Utskifting av vinduer 0,1</p> <p>Innvendig maler arbeider i hallen 0,15</p> <p>Brannsikringstiltak 0,3</p> <p>Nytt ventilasjonsanlegg 1,0</p> <p>Mva 1,3</p> <p>Anslagsvis pris totalt inkl. mva 6,50 mill. kr</p>		2009
<p>Håneshallen:</p> <p>Håneshallen som er bygd i 1986 leies ut til alle skolene på Hånes på dagtid og til idretten på kveldstid og i helger. Idrettsetaten har hatt ønske om å få rehabilitert denne hallen i løpet av de neste 2 til 3 årene, men setter også denne opp på ønskelisten.</p>		

Oversikt prosjekter	Anslag prosjektkost. i mill. kr.	Forventet iverksettelse / gjennomføring
Utskifting av alle dørene i hallen som er 25 stykker, samt 1 garasjeport Heisvegg må skiftes ut med ny Utbedring av lysanlegget i hallen Nytt ventilasjonsanlegg VVS anlegget må sjekkes opp og varmtvannsberedere må skiftes ut Taket over inngangspartiet må utbedres mva	0,3 0,1 0,25 0,5 0,1 0,1 0,34	2009
Anslagsvis pris totalt inkl. mva 1,69 mill. kr		
Delsum rehabiliteringsprosjekter innen idrettsbygg inkl mva.	22,07	
Oversikt prosjekter Ingeniørvesenet	Anslag prosjektkost. i mill. kr.	Forventet iverksettelse / gjennomføring
Oversikten forutsetter klarsignal for prosjektet i løpet av februar 2009		Forventet mulig oppstart
Lindeveien. Oppgradere vei <i>Noe prosjektering og grunnover gjenstår</i>	1,5	Vår 2009
Lykkedrage. Oppgradere vei <i>Klar til oppstart</i>	1,5	Vinter 2009
Utskifting av platebro, Kildalen <i>Prosjektering, noe grunnavtaler, byggemelding og anbud gjenstår</i>	2	Sommer 2009
Utskifting hengebro Haus og Hagen <i>Prosjektering, grunnavtaler, byggemelding og anbud gjenstår. 5 mill pr bro.</i>	10	Høst 2009
Miljøkryss i Kvadraturen og Posebyen. <i>Mindre prosjektering gjenstår. Noe kan starte raskt og resten tas fortløpende etter hvert som prosjektering kan gjøres parallelt</i>	4	Vinter/Vår 2009
Fortau Eivind Jarlsgate <i>Kun kommunal grunn. Kan starte raskt</i>	2	Vinter 2009
Restaurering Festningsgata fra Østre Strandgt til Dronningensgate <i>Mindre prosjektering. Kan starte relativt raskt</i>	3	Vår 2009
Opprusting av gågata i Markens fra H. Wergelandsgt til Slottet. Oppruste dekke og belysning, samt legge gatevarme. <i>Prosjektering gjenstår (etter mal) – koordinering med AE Varme</i>	10	Høst 2009

Oversikt prosjekter	Anslag prosjektkost. i mill. kr.	Forventet iverksettelse / gjennomføring
Separeringstiltak av gående og syklende på g/s-veier, der det ligger på kommunal grunn. <i>Kan starte rask etter mindre prosjekteringsarbeid</i>	3	Vinter 2009
Gatebelysning i Posebyen. Utskifting av gamle stolper og armatur. <i>Klart til oppstart</i>	1	Vinter 2009
Øke driftstilskudd for reasfaltering for å komme ajour med etterslep (min. 3 mill over 2 år). <i>Merarbeid innenfor eksisterende rammeavtaler med entreprenører.</i>	6	2009-2010
Utskifting av gamle vannledninger, spesielt grått støpejernsrør. Kommunen har 180 km ledninger av denne typen. Ved vannledningsbrudd bør hele ledningstrekk mellom kummer byttes (gj.snitt lengde er 60 m), ikke bare bruddsted som det i dag kun er midler til på driften. Ca. 70 brudd i året. Årlig sum.	20	2009
Delsum prosjekter Ingeniørvesenet	64,0	
Oversikt prosjekter Miljøvernheten / ATP		
Belysning Universitetet – Skaugo (aktualisert pga nedlagt bussrute på Skaugo)	0,5	2009
Kristian Kwart – brua – gang/sykkelbru Kvadraturen – Kjøita (tatt ut av bompengefinansiert sykkelpakke, og pr i dag ikke finansiert).	65,0	2009/2010
Sykkelparkering i følge hovedplan for gang- og sykkelveger 100 nye plasser, 50% overbygget.	1,0	2009
Park and ride anlegg Vågsbygd kirke.	1,0	2009
Ladestasjoner for EL – biler.	0,5	2009
Asfaltering av gang/sykkelveger med dårlig dekke som følge av gravearbeider og setninger.	2,0	2009
Brannsikring av Posebyen, bl.a. bygningsmessige arbeider og installasjon av brannvarslere.	5,0	2009/2010
Tordenskjoldgate, Markensgate – Kirkegata, sykkelfelt.	2,0	2009
Lovisenlund alle, gang/sykkelveg.	5,0	2010
Bredalsholmen veteranskipsvert, mudring av forurensede fjordsedimenter.	1,5	2009

Oversikt prosjekter	Anslag prosjektkost. i mill. kr.	Forventet iverksettelse / gjennomføring
Tilrettelegging av holdeplasser for bevegelsehemmede (Barstølveien, Marviksveien, Østre ringvei).	5,0	2009
Belysning av turveier, bl.a. Skaugo – Jegerberg og Eigevannskorridoren.	2,5	2009
Delsum prosjekter Miljøvernenheten / ATP	91,0	
Oversikt prosjekter Parkvesenet		
Nybyen, Ferdigstilling av byggetrinn 2; klatreveggen, vannarrangementt, møblering og torv.	2,4	2009
Domkirkeparken, (kan deles inn i delprosjekter NB: nr 1 og 2 henger sammen). <u>Hellelegging</u> /universell utforming inngangspart, 0,8 <u>Belysning</u> , 2,5 mill (trinn 4 belysningsplan Torvene) <u>Fornyelse av parken</u> , 1,5 mill Vannanlegg, 1,5 mill	6,3	2009/10
Kvartalslekeplasser Nye lekeapparater og oppgradering til universell utforming. Svært mye utstyr må fornyes, og fallunderlagene må bygges om slik at de er universelt utforma. Kommunen har lav score på brukerundersøkelse, tema "lekeplasser".	3,5	2009/10
Hamresanden Renovering av vernemurer og universelt utforma løype.. Muren holder på å ryke(!).	2,0	2009
Tresse Kanal, bro til festninga, trinn1, 3,6 mill Kanal, bro til festninga, trinn2; 4,5 mill Kanal, bro til festninga, trinn3, 2,3 mill Kan være kommunalt prosjekt jf. Kulturminneåret.	10,4	2009/10
Ravnedalen Belysning av fjell + renovering av allmennbelysning, ny strømtilførsel nødvendig, 2,5 mill Resterende fjellsikring pr. 08, 0,5 mill. Drenering og scenetilrettelegging, 0,5 mill Universell turvei mellom Ravnedalen og Baneheia 0,7 mill	4,2	2009/10

Oversikt prosjekter	Anslag prosjektkost. i mill. kr.	Forventet iverksettelse / gjennomføring
"Strais hage", ved Strandpromenaden Oppgradering av nyinnkjøpt hage, inkludert tiltak i overgangen mot gate (ikke prosjektert; grovestimat)	1,0	2009
Karuss, Lysløype Prosjekteres nå, vil kunne påbegynnes i år hvis midler, inkl. forskuttering av spillemidler	4,5	2009/10
Nordenparken i Auglandsbukta Utvikling av nærmiljøpark, noe ekstern finansiering fra utbygging. Kommunal andel:	estimeres	2009
Delsum prosjekter Parkvesenet	34,3	
Total sum alle prosjekter	696,67	